

<p>Iejhul-islam Ibnu Tejmijje rhm., kaže: □Umrla osoba ima koristi od sadake koja se udjeli na njeno ime, na ?emu su svi muslimani. Od Poslanika s.a.w.s., se bilježi da ga je jedan ?ovjek upitao: □Majka mi je umrla □ da li ?e joj biti od koristi sadaka koju ?u udijeliti na njeno ime? Poslanik sallallahu alejhi vesellem., re?e: Da.□ (el-Mu'udžem el-Kebir, Taberani, br.11466.) Umrli ima koristi od hadždža koji se obavlja za njega, od kurbana koji se kolje na ime njega, kao i od oslobođanja roba od ropstva na ime njega. Umrli ima koristi od dove koja se u?i za njega kao i od istigfara □ i to bez ikakvog sporenja me?u islamskom ulemom u vezi svega navedenog. </p> <p>□to se ti?e posta, dobrovoljnog namaza i u?enja Kur'ana □ ?iji su sevapi namjenjeni umrloj osobi, islamska ulema ima dva mišljenja po ovom pitanju: (1) umrla osoba ima koristi od tih sevapa □ mezheb je imama Ahmeda i Ebu Hanife rhm., jednog dijela □afija i ostalih. (2) umrloj osobi ne stižu ti sevapi □ □to je mezheb imama Malika i imama □afije rhm..</p> <p>□to se ti?e iznajmljivanja radi u?enja Kur'ana i poklanjanje istoga to nije ispravno. U?enjaci se spore oko toga da li je dozvoljeno uzimanje para i naknade radi podu?avanja Kur'ana, u?enja ezana, imameta, bedel-hadžda itd. □ jer unajmljena osoba ima odre?enih materijalnih koristi od toga. Ima uleme koji smatraju sve ovo dozvoljenim, kao □to je poznato mišljenje kod imama Malika i imama □afije.</p> <p>Kaže se i da takvo □to nije dozvoljeno, jer se za navedena djela uslovjava da je onaj ko ih ?ini jedan od ehlul-kurbeh □ onih koji se Allahu dž.□., približavaju, □to je ispravno samo od muslimana za razliku od kafira-nemuslimana. Ova djela nije dozvoljeno ?initi osim radi približavanja Allahu dž.□., pa ako se ona budu ?inila radi nekih drugih stvari □ ne?e imati nagradu na ?emu su svi slobodni. Allah dž.□., prima samo ono □to se radi Njegova lica u?i, a ne ono □to se radi dunjalu?kih interesa u?i.</p> <p>Kaže se da je dozvoljeno siromatnoj osobi uzeti naknadu za navedena djela, i da to nije dozvoljeno bogatom ?ovjeku, □to je tre?i stav u mezhebu imama Ahmeda rhm., isto onako kako je Allah dž.□., dozvolio staratelju siro?eta da se hrani iz imetka siro?eta ako je siromatan, a u slu?aju da je bogat da ne dira imetak siro?eta.</p> <p>Ovaj stav je ja?i od ostalih stava, pa ako tako bude postupala siromatna osoba, i bude uzimala naknadu za ta djela zbog potrebe za njom, te kako bi se time pomagala u pokornosti Allahu dž.□. □ Allah dž.□., ?e je nagraditi zbog takvog dobrog nijjeta, pa ?e se ujedno hraniti halalom a radi?e dobra djela. Ako ?ovjek ne bude u?io Kur'an ni zbog ?ega drugog do zbog dunjalu?kih razloga □ od takvog u?enja nema sevapa, a ako u ne?emu ne bude imalo sevapa to zna?i da međtu ne?e nižta ni sti?i.</p> <p>Umrloj osobi dolaze sevapi od u?inenih dijela □ ne sama djela, pa ako se sadaka i imetak bude dao onome ko ga zaslužuje □ to ?e sti?i umrloj osobi, a ako se sadaka udijeli onome ko ?e se pomagati u u?enju Kur'ana i njegovom podu?avanju drugih □ takvo □to ?e biti još vrijednije i ljepše. Pomagati muslimane □ivotom svojim i imetkom svojim u studiranju Kur'ana, njegovom u?enju i podu?avanju □ to je jedno od najvrijednijih djela!</p> <p>□to se ti?e spravljanja hrane za svjetinu, od strane familije umrlog □ takvo □to nije propisano i to djelo je novotarija. Džerir b. Abdullah rhm., je rekao: □Okupljanje ljudi u familiji umrlog radi jela i spravljanje hrane za njih smo smatrali jednom vrstom naricanja!□ Mustehabb je da se familiji umrlog spremi hrana onda kada je mejt u ku?u, kao □to je Poslanik <span

sallallahu alejhi vesellem

rekao onda kada je ?uo za smrt D□a'afera b. Ebi Taliba r.a.: □Pripremite hranu za d□a'aferovu porodicu □ stiglo ih je ono □to ih je zauzelo!□

□to se ti?e stalnog u?enja Kur'ana na kaburu - takvo postupanje nije bilo poznato kod Selefa. Ulema se spori u vezi u?enja Kur'ana na kaburu prilikom ukopa mejta □ imam Ebu Hanife i Malik smatraju takvo postupanje mekruhom, kao i imam Ahmed rhm., u ve?ini svojih rivajeta, ali je u svojim zadnjim rivajetima dozvolio u?enje Kur'ana na kaburu, prilikom ukopa mejta, shodno predaji koja je do□la do njega od Abdullaha b. Omera r.a., koji je ostavio vasijjet da mu se prilikom ukopa prou?i po?etak sure el-Bekare kao i njen kraj. Od nekih Ensarija se bilje□i da su ostavljali u oporuku da im se prilikom ukopa prou?i sura el-Bekara. Sve se ovo praktikovalo prilikom ukopa mejta □ a □to se ti?e kasnijeg u?enja Kur'ana na kaburu □ od Selefa se ni□ta ne bilje□i po tom pitanju, pa je zbog toga imam Ahmed rhm., napravio razliku izme?u u?enja Kur'ana prilikom ukopa mejta i kasnijeg stalnog u?enja Kur'ana nakon ukopa mejta □ □to se smatra novotrijom koja nema nikakvog utemeljenja.□ (Pogledaj: el-Fetava el-Kubra, 3/34.; D□ami'ul-Mesa'il, 3/133.)

□ejhul-islam Ibnu Tejmije rhm., je bio upitan o ?ovjeku koji prou?i Kur'an el-'Azim, ili neki njegov dio □ da li je vrijednije da sevape od svoga u?enja pokloni roditeljima svojim i umrlim muslimanima ili da sevape od svoga u?enja zadr□i za sebe?

Odgovor: □Najvrijedniji ibadeti su oni koji su u skladu sa uputom i sunnetom Allahovog Poslanika

sallallahu alejhi vesellem

i njegovih ashaba, kao □to je sahih putem potvr?eno od Poslanika

sallallahu alejhi vesellem

, da je na hutbi govorio: □Najbolji govor je Allahov d□.□., govor, najbolja uputa je Muhammedova uputa. Najgore stvari su izmi□ljotine; svaka novotarija je zabluda!□

Poslanik

sallallahu alejhi vesellem

, je rekao: □Najbolja generacija je moja generacija, a zatim oni koji slijede za njima!□

Abdullah ibnu Mes'ud r.a., je rekao: □Ko se od vas □eli uputiti za nekim nek' se uputi za onim koji je umro, jer se od □ivog ?ovjeka nije sigurno da ne?e zapasti u fitnu i isku□enje; oni za kojima se trebamo povoditi su ashabi Allahova Poslanika Muhammeda

sallallahu alejhi vesellem

!□

Ako se navedeno shvatilo, tvrdimo da su muslimani prvih pohvaljenih generacija Allahu d□.□., robovali i ibadetili raznovrsnim propisanim ibadetima, farzovima i nafilama, poput namaza, posta, kira'eta Kur'ana, zikra itd.. U?ili su dove za vjernike i vjernice, onako kako je Allah d□.□., naredio, kako za one □ive tako i za one umrle, kako prilikom klanjanja d□enaza, tako i prilikom posjete mezarjima i u ostalim prilikama.

Od jednog dijela Selefa se bilje□i da su govorili da se je kod svake hatme Kur'ana prisutan momenat kada se dova prima, pa ako ?ovjek, nakon hatme Kur'ana, bude dovio za sebe i roditelje svoje, i □ejhove svoje, i ostalim vjernicima i vjernicama □ to ?e se smatrati utemeljenim i propisanim postupkom. U navedeno ?e spadati i u?enje dove za njih na no?nom namazu, kao i u drugim momentima kada se Allah d□.□., odaziva na dovu. Od Poslanika

sallallahu alejhi vesellem

, je sahih putem prene□eno i to da je naredio davanje sadake za umrlog, kao i da se isposte dani koje je umrli bio

duan napostiti.</p> <p>Dakle, sadaka za umrlog je jedno od dobrih dijela, kao i post za njih za što nam Sunnet potvrđuje da je u pitanju propisano djelo. Po osnovu navedenih dokaza, kao i ostalih, jedan dio islamske uleme je na stanovištu da je dozvoljeno poklanjati umrlim muslimanima imovinske i tjelesne ibadete, što je mezheb imama Ahmeda, Ebu Hanife, jednog dijela malikija i Ḥafija.</p> <p>Dakle, ako se umrlom poklone sevapi od posta ili namaza ili u?enja Kur'ana □ takvo postupanje je dozvoljeno. Ve?ina malikija i Ḥafija smatraju da je ovakvo postupanje dozvoljeno samo kada su u pitanju imovinski ibadeti.</p> <p>I pored navedenog, nije bilo u adet i praksi Selefa da kada klanjaju nafila namaze ili poste ili hadd obavljaju ili Kur'an u?e □ da sevape od svojih dobrih dijela poklanjaju umrlim muslimanima ili samima sebi. Njihova praksa je bila onakva kako smo je malo prije opisali, pa ne treba skre?ati sa puta Selefa jer je on vrijedniji i potpuniji, a Allah dz.., najbolje zna!□ (Pogledaj: el-Fetava el-Kubra, 3/38.; Dżami'u'l-Mesa'il, 4/200.)</p> <p>* * * **</p> <p>Ḥejhul-islam ibnu Tejmijje rhm., je bio upitan o tome da ko prou?i □la ilahe illallah□ 70.000x, i sevape od tog u?enja pokloni mejtu □ da ?e mu to biti za?titu od vatre □ da li ovo hadis sahih ili ne? Ako ?ovjek bude izgovarao □la ilahe illallah□, i sevape tog u?enja pokloni mejtu □ da li do njega sti?u sevapi od tog u?enja ili ne?</p> <p>Odgovor: Ako ?ovjek bude izgovorio □la ilahe illallah□ □ 70.000x, ili manje ili vie od toga, i mejtu budu poklonjeni sevapi od tog u?enja □ umrla osoba ?e imati koristi od toga, a navedeno u pitanju nije nikako hadis, niti sahih niti da?if, a Allah najbolje zna.□ (Pogledaj: el-Fetava el-Kubra, 3/38.)</p> <p>* * * **</p> <p>Ḥejhul-islam Ibnu Tejmijje rhm., je bio upitan o tome da li umrloj osobi sti?u sevapi od u?enja Kur'ana, i zikrullah u vidu tesbiha, tahnida, tehlila i tekbita □ ako mu se poklone, ili ne?</p> <p>Odgovor: U?enje Kur'ana, od strane familije umrlog, kao i njihov tesbih i tekbit i ostali zikrovi, sti?u do mejta, ako mu se poklone, a Allah najbolje zna!□ (Pogledaj: el-Fetava el-Kubra, 3/38.)</p> <p>* * * **</p> <p>
Ḥejhul-islam Ibnu Tejmijje rhm., je bio upitan o tome da li po mezhebu imama Ḥafije rhm., u?enje Kur'ana, od strane njegova djeteta, sti?e do umrlog ili ne?</p> <p>Odgovor: □to se ti?e poklanjanja sevapa od tjelesnih ibadeta, poput u?enja kur'ana, namaza i posta, umrlim osobama, imam Ahmed, imam Ebu Hanife, jedan dio malikija i Ḥafija, smatraju da sevapi od tjelesnih ibadeta dopiru do umrle osobe, dok, za razliku od njih, ve?ina malikija i Ḥafija smatraju da sevapi od tih djela ne dopiru do umrlih, a Allah najbolje zna!□ (Pogledaj: el-Fetava el-Kubra, 3/38.)</p> <p>* * * **</p> <p>Ḥejhul-islam Ibnu Tejmijje rhm., ka?e: □Sevape od imovinskih ibadeta (el-'ibadat el-malijje), je dozvoljeno poklanjati umrlima bez ikakvog sporenja me?u islamskom ulemom, ali □to se ti?e tjelesnih ibadeta (el-'ibadat el-bedenijje), poput namaza, posta, u?enja Kur'ana - me?u islamskom ulemom postoje dva ?uvena stava po ovom pitanju: (1) Nije dozvoljeno umrlima poklanjati sevape od tjelesnih ibadeta □ ve?ina malikija i Ḥafija. (2) Dozvoljeno je umrlima poklanjati sevape od tjelesnih ibadeta □ hanbelije, hanefije i jedan dio malikija.□ (Pogledaj: Ikametul-Delil 'ala Ibtalil-Tahlil, 3/357.)</p>

<p>
Priredio: Sead ef. Jasavi?, prof.fikha
Imam □Sultanija□ džamije, Plav, CG</p>